

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет екологічної безпеки, інженерії та технологій
 Кафедра цивільної та промислової безпеки

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФЕБІТ

_____ В. Чумак
 «__» _____ 2021р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

_____ А.Полухін
 «__» _____ 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»

Освітньо-професійна програма: «Техногенна та промислова безпека в транспортній галузі»

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність: 263 «Цивільна безпека»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	120 / 4,0	17	17	–	86	-	-	диф.залік- 1с
Заочна	1	120 / 4,0	6	6	–	108	К.р.(д) – 1с	-	диф. залік-1с

Індекс: НМ – 3 – 263/21 – 3.1

Індекс: НМ – 3 – 263з / 21 – 3.1

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 –01–2021
		Стор. 2 із 14	

Робочу програму навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Техногенна та промислова безпека в транспортній галузі», навчальних та робочих навчальних планів № НМ - 3 - 263/21, № РМ - 3 - 263/21 та № НМ - 3 – 263з/21, № РМ - 3 – 263з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
доцент кафедри цивільної та
промислової безпеки, к.т.н.

_____ Синило К.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Техногенна та промислова безпека в транспортній галузі», спеціальності 263 «Цивільна безпека» – кафедри цивільної та промислової безпеки, протокол № 5 від « 13 » 05 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Глива В.А.

Завідувач кафедри _____ Халмурадов Б.Д.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету екологічної безпеки, інженерії та технологій, протокол № 10 від « 18 » травня 2021 р.

Голова НМРР _____ Гроза В.А.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання	4
1.2. Заплановані результати навчання	4
1.3. Компетентності.	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	9
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)	
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	
3.1. Методи навчання	10
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	11
	12
	14

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 –01–2021
		Стор. 4 із 14	

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни (ПНД) «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення Програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженням №249/роз. від 29.04.2021р., та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання.

Місце дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку» полягає в направленості на набуття студентами знань щодо суті процесу європейської економічної інтеграції, основних напрямів процесу внутрішньої та зовнішньої конвергенції країн-учасниць, формування навичок ідентифікації країнних та наднаціональних моделей зближення в ЄС і усвідомлення основних напрямків, механізмів та інструментів зближення України та ЄС.

Метою викладання дисципліни «Європейська інтеграція» – формування системи теоретичних знань та навичок з питань європейської інтеграції, аналізу впливу різних форм співробітництва та членства країн ЄС на розвиток національної економіки та безпеки, розуміння сутності та особливостей євроінтеграційної політики України.

Предметом дисципліни є вивчення особливостей участі в інтеграційних процесах європейських країн, можливостей розширення кордонів європейської інтеграції та наслідків участі країни в інтеграційних процесах.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- розуміння суті процесу європейської інтеграції і основних напрямів подальшої конвергенції країн-учасниць;
- ознайомитися з особливостями участі в інтеграційних процесах європейських країн і розширення кордонів європейської інтеграції;
- розглянути історичні умови та причини створення інститутів ЄС, еволюції їх форм, цілей, функцій, повноважень, норм і правил діяльності;
- дослідити особливості спільної політики ЄС в різних секторах економіки, охорони довкілля та безпеки;
- визначити різноманітні аспекти міжнародної політики Європейського Союзу, зокрема політики надання економічної допомоги країнам, що розвиваються, зовнішніх відносинах цього інтеграційного об'єднання з рештою країн світу;
- розглянути основні напрями та внутрішнє забезпечення процесу співробітництва України і Європейського Союзу;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 –01–2021
		Стор. 5 із 14	

- усвідомлення основних напрямків, механізмів та інструментів зближення України та ЄС.

1.2. Які результати навчання дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Аналізувати впливу різних форм співробітництва та членства країн ЄС на розвиток національної економіки та безпеки, розуміння сутності та особливостей євроінтеграційної політики України.

1.3. Які компетентності дає можливість здобути навчальна дисципліна.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі компетентності:

- визначити структуру та суттєві елементи Європейського Союзу;
- охарактеризувати діяльність органів та інститутів ЄС;
- обґрунтувати необхідність здійснення регіональної політики; - проаналізувати процес переходу до європейського внутрішнього ринку;
- визначити джерела фінансування бюджету ЄС;
- проаналізувати сутність, напрями та інститути спільної політики ЄС у галузі науково-технологічного розвитку;
- назвати особливості впровадження спільних політик ЄС;
- виявити шляхи наближення України до ЄС;
- розробити стратегію інтеграції України до Європейського Союзу через транскордонне співробітництво.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки: Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін: «Міжнародні аспекти забезпечення цивільної безпеки», «Національна та міжнародна безпека» та «Державне регулювання діяльності у сфері цивільної діяльності».

2. Програма навчальної дисципліни.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 навчального модуля, а саме:

– навчального модуля №1 «Європейська інтеграція», який є логічною завершеною, самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 –01–2021
		Стор. 6 із 14	

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Європейська інтеграція»

Інтегровані вимоги модуля №1: Після вивчення модуля здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- особливості функціонування сучасного Європейського Союзу як найбільш успішного і прогресивного міжнародного інтеграційного об'єднання держав та економічні процеси, що в ньому відбуваються, а також про проблеми і перспективи європейської інтеграції України;

- організаційні засади та напрямки діяльності Європейського Союзу;
- основні економічні політики країн Європейського Союзу;
- основну мету, стратегію та етапи європейської інтеграції України;
- основні розділи Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом;
- економічну частину Угоди про асоціацію між Україною та ЄС;
- основні програми та проекти ЄС, які реалізуються в Україні.

вміти:

- аналізувати економічні відносини та дію економічних законів на рівні ЄС та країнах-партнерах;
- знаходити необхідну інформацію з економіки у європейській інтеграції на офіційних сайтах ЄС та України;
- аналізувати взаємопов'язані процеси економічної інтеграції в межах ЄС та взаємовідносинах Україна – ЄС;
- визначати перспективи співробітництва України та ЄС;
- орієнтуватися в основних розділах Угоди про асоціацію;
- знати основні положення розділів, які належать до економічної складової Угоди;
- знати про основні проекти та програми ЄС, які зорієнтовані на Україну;
- знати основи з управління проектним циклом з метою використання цих навичок при здійсненні проектної діяльності за програмами ЄС.

Тема 1. Процес європейської інтеграції та його витоки.

Суть, форми і стадії економічної інтеграції. Історія створення Європейського Союзу. Основні етапи створення і розвитку Європейського Союзу. Європейський внутрішній ринок. Європейський валютний союз.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 –01–2021
		Стор. 7 із 14	

Тема 2. Органи та інститути ЄС.

Європейські інституції. Процес ухвалення рішень у Європейському Союзі. Бюджет ЄС. Інституційні зміни в системі забезпечення економічної та політичної стабільності ЄС. Система ухвалення рішень.

Тема 3. Політика європейського союзу в різних секторах економіки.

Промислова та підприємницька політики. Політика щодо досліджень і технологій. Інноваційна політика ЄС. Енергетична політика. Транспортна політика. Сільськогосподарська політика.

Тема 4. Політика європейського союзу щодо своїх громадян.

Права громадян та їх захист. Спільна політика щодо захисту прав споживачів. Складові Інституту громадянства Європейського Союзу, Хартія про основні права громадян ЄС. Порядок формування спільної політики ЄС стосовно захисту прав споживачів товарів і послуг.

Тема 5. Угода про асоціацію України - ЄС.

Хронологія подій, механізми та процедури закладені в Угоді. Сторони Угоди, що забезпечують виконання взятих зобов'язань та реформ для наближення України до європейських стандартів. Аналіз моделей централізації.

Тема 6. Основні здобутки імплементації Угоди в сфері транспорту

Аналіз поточного прогресу в імплементації транспортних зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Національна транспортна стратегія України. Переваги та ризики від імплементації транспортної складової Угоди для різних зацікавлених сторін.

Тема 7. Основні напрями впровадження екологічних положень в Угоді про асоціацію України-ЄС.

Співробітництво у сфері довкілля. Поступове наближення законодавства України до права та політики ЄС у сфері охорони довкілля. Співробітництво у сфері цивільного захисту. Співробітництво для розвитку всеосяжної стратегії у сфері довкілля. Розвиток галузевих стратегій щодо покращення якості повітря, води та управління водними ресурсами, включно з морським середовищем.

Тема 8. Основні здобутки імплементації Угоди в сфері докілля

Співробітництво у сфері довкілля. Поступове наближення законодавства України до права та політики ЄС у сфері охорони довкілля. Закон України про «Стратегічну екологічну оцінку». Закон України про «Оцінку впливу на довкілля». Мета, основні етапи процедури ОВД в Україні.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 –01–2021
		Стор. 8 із 14	

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль « Європейська інтеграція »									
		1 семестр				1 семестр			
1.1	Процес європейської інтеграції та його витоки	14	2	2	10	15	2	1	12
1.2	Органи та інститути ЄС	14	2	2	10	19	2	1	16
1.3	Політика європейського союзу в різних секторах економіки	14	2	2	10	16	1	1	14
1.4	Політика європейського союзу щодо своїх громадян	14	2	2	10	16	1	1	14
1.5	Угода про асоціацію України - ЄС.	14	2	2	10	15	-	1	14
1.6	Основні здобутки імплементації Угоди в сфері транспорту	14	2	2	10	15	-	1	14
1.7	Основні напрями впровадження екологічних положень в Угоді про асоціацію України-ЄС	12	2	2	8	10	-	-	10
1.8	Основні здобутки імплементації Угоди в сфері докілля	13	2	3	8				
1.9	Контрольна (домашня) робота	-			-	8	-	-	8
1.10	Модульна контрольна робота №1	11	1	-	10	--	-	-	-
1.11	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	6			6
Усього за модулем №1		120	17	17	86	120	6	6	108
Усього за навчальною дисципліною		120	17	17	86	120	6	6	108

2.4 Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота передбачає самостійне вивчення студентами окремих питань і тем лекційного курсу з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді рефератів та доповідей.

Метою даного виду робіт є поглиблене вивчення предмета, розвиток творчої самостійності студентів, опануванням науковим апаратом.

Основними цілями проведення даного виду роботи є:

- забезпечити педагогічні умови для поглиблення і закріплення знань, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що вноситься на самостійного опрацювання;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 –01–2021
		Стор. 9 із 14	

- спонукати студентів до творчого та наукового обговорення найбільш складних питань навчального курсу;
- оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються, та формування умінь і навичок до здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової семестрової контрольної роботи, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та доводиться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Вивчення дисципліни “Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку ” передбачає проведення лекційних та практичних занять з відпрацюванням навиків зі складання службових документів з кадрової роботи, а також самостійну роботу слухачів. Практичні заняття проводяться у спеціально обладнаній аудиторії.

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні (лекційні заняття передбачають розкриття сутності явищ, наукових понять, процесів, законодавчої бази України);
- практичні методи (застосування практичних знань при розв'язанні задач);
- наочні методи (використання слайдів, ілюстрацій).

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Буряк П.Ю., Гупало О.Г. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності: Навчальний посібник. – 2-е видання, доповнене. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 352 с.

3.2.2. Європейський Союз: політика, економіка, право. Навч. посібн. / За ред. д-ра іст. наук Н.В. Антонюк, канд. юрид. наук М.М. Микієвича. — Львів, 2005. — 532 с.

3.2.3. Задорожний Г.В. Європейська інтеграційна політика: конспект лекцій / Г.В. Задорожний, В.О. Козуб. – Х.: ХДУХТ, 2010. – 161 с. 4. Ніколас Мусис. Усе про спільні політики Європейського Союзу / Пер. з англ. — К.: «К.І. С», 2008. — 466 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 –01–2021
		Стор. 10 із 14	

Допоміжна література

- 3.2.4. Азбука європейської інтеграції. Навчально-методичний посібник / І. Яковук, Л. Трагнюк, В. Медляєв. – Харків: «Апекс+», 2006. – 168 с.
- 3.2.5. Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною. – Бюро інформації Ради Європи в Україні. – К., «Фенікс», 2006. – 496 с.
- 3.2.6. Політика європейської інтеграції: Навч. посіб. /Під ред. Воронкової В.Г. – К.: Професіонал, 2007.
- 3.2.7. Чибриков Г.Г. Глобализация и ее формы // Вестник Московского университета. – 2006. – № 4. – С. 44-58.
- 3.2.8. Гречаний С. Україна та Європейська інтеграція, «Євроклуб». – Львів, 2002. – 48 с.
- 3.2.9. Губський Б. В. Євроатлантична інтеграція України. – К.: Логос, 2003. – 328 с.
- 3.2.10. Європейська інтеграція та Україна: Навч. посібн. / Керівник проекту д-р Герд Шиманський-Гайер. – К.: 2002. – 480 с.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

- 3.3.1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19/page>
- 3.3.2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF/paran79#n79>
- 3.3.3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-%D0%BF>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 –01–2021
		Стор. 11 із 14	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.2.

Таблиця 4.2

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль № 1 «Європейська інтеграція»		
Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу	28	28
Виконання та захист практичних робіт	48	48
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	46	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	24	-
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	24
Усього за модулем №1	100	100
Семестровий диф. залік	100	100
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсового проекту в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю, а також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. В випадку диференційованого заліку підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інтеграція екологічних стандартів у цивільній авіації в умовах сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 –01–2021
		Стор. 12 із 14	

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

